

Visoki predstavnik posjetio Mostar i održao četvrtu sjednicu Građanskog foruma

Visoki predstavnik, Wolfgang Petritsch, je u petak tokom svoje posjete Mostaru u ovom gradu održao četvrtu sjednicu Građanskog foruma, na kojoj se razgovaralo o pitanjima od društvenog značaja sa jedanaest predstavnika građanskog društva u Hercegovini. Visoki predstavnik je također posjetio i Jevrejsku zajednicu Mostara, susreo se sa studentima oba univerziteta, te posjetio Ljubuški.

Visoki predstavnik je otpočeo sa sjednicama Građanskog foruma u ljeto prošle godine kao mjesta gdje se mogu razmijeniti mišljenja sa predstavnicima građanskog društva. Otvarajući sjednicu Građanskog foruma u Mostaru, Visoki predstavnik je izjavio da želi da se čuje glas građana te da se građansko društvo uključi u politički diskurs u BiH, a sve kao sastavni dio napora koje ulaže međunarodna zajednica u razvijanju odnosa partnerstva sa Bosnom i Hercegovinom.

Veliki dio razgovora koji su se vodili tokom trosatne sjednice Građanskog foruma odnosio se na probleme u oblasti obrazovanja. Učesnici Forumu su sa žaljenjem konstatirali postojanje obrazovnog sistema u BiH podijeljenog na nacionalnom osnovu, što je naročito očigledno u Mostaru, sa njegova dva univerziteta, niskim obrazovnim standardima, te nepostojanjem javnih sredstava za obrazovanje – unatoč činjenici da je obrazovanje od ključnog značaja za osiguranje bolje budućnosti za Bosnu i Hercegovinu. Učesnici sastanka su se složili da ekonomska situacija u BiH jednostavno ne može podnijeti tri odvojena obrazovna sistema.

Visoki predstavnik je ohrabrio jedanaest učesnika sjednice Građanskog foruma da se sastanu, iznađu rješenja i započnu vršiti pritisak na odgovorne zvaničnike da poboljšaju ovu situaciju. "Čudno je da su upravo oni koji tvrde da najviše vode računa o građanima za koje kažu da ih predstavljaju, tim građanima obezbijedili tako loš obrazovni sistem," izjavio je Visoki predstavnik. "Sistem podijeljen na nacionalnom osnovu dugoročno gledano nanosi štetu svakom od naroda budući im ne osigurava obrazovanje kakvo im je potrebno kako bi mogli napredovati i pokrenuti svoju zemlju. Kada vidite da nešto ne funkcioniše, onda pokušajte da to promijenite. Prezumite sudbinu ovog grada u svoje ruke. To je moguće. Samo nemojte da odustanete."

Visoki predstavnik se založio za evropski obrazovni model, koji omogućuje očuvanje nacionalnih identiteta i jezika ali je ipak zasnovan na tijesnoj saradnji i skladnim odnosima. "Obrazovni sistem u BiH mora biti zajednički, ali zasnovan na toleranciji i uzajamnom poštivanju, uključujući različite jezike i različite nacionalne identitete," rekao je Visoki predstavnik. "Proces integracije Evropske unije pokazuje da je to moguće. Mogu vam reći, u Briselu se čak pravi razlika između njemačkog jezika koji se govori u Njemačkoj i njemačkog jezika koji se govori u Austriji – a mi i dalje veoma tijesno sarađujemo i ujedinjujemo se."

Druga pitanja o kojima se razgovaralo odnosila su se na potencijal Mostara da postane regionalni centar i možda čak vremenom i glavni grad Federacije. U ovom kontekstu, Visoki predstavnik je naglasio da obje strane moraju intenzivno sarađivati kako bi ostvarile ovaj cilj jer se Mostar neće moći obnoviti ukoliko i dalje ostane podijeljen. Visoki predstavnik je također iskazao svoje razočarenje da gradske vlasti nisu dodijelile urbanističku saglasnost za izgradnju regionalnog studija Federalne RTV u Mostaru, unatoč tome što su prije izvjesnog vremena obećale da će završiti ovaj posao. Novčana

sredstva koja su Evropska komisija i Vlada Italije odvojila za opremanje ovog studija će se morati preusmjeriti ukoliko se nova lokacija za studio ne potvrdi uskoro. Ovo će ugroziti otvaranje novih radnih mjesta u Mostaru.

Ostala pitanja o kojima je bilo riječi su nedovoljna razvijenost građanskog društva, činjenica da se na političkoj sceni ne pojavljuju nova mlada lica, pritisak koji se vrši na pojedince kako bi se ponašali “u skladu sa svojom nacionalnom pripadnošću”, kriminal i korupcija te sve veći administrativni aparat u BiH. “Livno je od Mostara udaljeno 80 km zračne linije” rekao je jedan od učesnika. “Da biste došli tamo, morate proći tri kantona sa 30 do 35 ministara. To znači da imamo jednog ministra na svakih dva do tri kilometra. Možemo li priuštiti toliko broj ministara? A uopće nisam spomenuo ministre na nivou Federacije i države ili općinske dužnosnike.”

Zaključujući sjednicu Građanskog foruma, visoki predstavnik je rekao da ono što ujedinjuje Bosnu i Hercegovinu jesu problemi sa kojima se suočavaju njeni građani. “Ono što sam imao priliku čuti na građanskim forumima u Sarajevu i Banjaluci je isto što sam čuo i danas” rekao je visoki predstavnik. “Ako su problemi istovjetni, vjerujem da vrlo jednostavno možete sarađivati kako biste zajedno došli do rješenja. Multietnička Bosna i Hercegovina je moguća.”

Učesnici Građanskog foruma su, po abecednom redu, bili: Josip Blažević, predsjednik udruženja novinara “Apel” i dopisnik iz Mostara za Nezavisne novine; Nedim Ćišić, direktor “Alternativnog instituta”, nevladine organizacije iz Mostara koja se bavi multimedijским umjetničkim projektima; Radoslav Dodig, profesor filozofije i novinar iz Ljubuškog; Hamid Drljević, profesor ekonomije na “Univerzitetu Džemal Bijedić” u Mostaru (bošnjački); Elada Hasanagić, urednik u multietničkom studentskom listu “Studentski dani” u Mostaru; Faruk Kajtaž, glavni i odgovorni urednik “Omladinskog radija X” u Mostaru;

Franjo Ljubić, rektor "Sveučilišta u Mostaru" (hrvatski); Ratko Pejanović, predsjednik Srpskog građanskog vijeća u Mostaru; Ivan Petrović, također urednik u listu "Studentski dani"; Amela Rebac, potpredsjednica udruženja "Apel" i glavni i odgovorni urednik mostarskog radija "Studio 88; i Vanja Sudar, aktivist nevladinih organizacija, predsjednik "Omladinskog parlamenta Hercegovine."

Visoki predstavnik je petak ujutro proveo sa Zaranom Mandelbaumom i drugim predstavnicima Jevrejske zajednice u Mostaru, u posjeti gradskom jevrejskom groblju i spomen obilježju žrtvama holokausta, lokaciji na kojoj će biti izgrađena sinagoga i ženskoj nevladinoj organizaciji "Žena BiH" u kojoj su angažovane mnoge žene iz jevrejske zajednice. Visoki predstavnik u potpunosti podržava rad Jevrejske zajednice u BiH i ističe značajan doprinos koji je ona dala procesu pomirenja u BiH.

Visoki predstavnik se jučer popodne sastao sa 16 studenata sa dva mostarska univerziteta i bio u privatnoj posjeti Ljubuškom. U četvrtak uvečer je visoki predstavnik primio nagradu novinara koju dodjeljuje Večernji list iz Mostara i sastao se sa gradonačelnikom Mostara Nevenom Tomićem i zamjenikom gradonačelnika Hamdijom Jahićem. Visoki predstavnik je impresioniran požrtvovanim radom gosp. Tomića i gosp. Jahića za grad Mostar i u potpunosti ga podržava.